

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

З А Т В Е Р Д Ж У Ю "

Заступник керівника
(профектор з науково-педагогічної роботи)

Микола А. ФАНАСЬЄВ

Микола А. ФАНАСЬЄВ

Управління проєктами в фінансовій сфері

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітній рівень другий (магістерський)
Освітня програма «ІТ-фінанси»

Статут дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

базова
українська

Завідувач кафедри фінансів

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Харків
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 2 від 04.09.2020 р.

Розробник:
Алексєєнко І. І., к.е.н., доц. кафедри фінансів

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Управління проектами в фінансовій сфері» покликана поглибити знання та набути навичок майбутнього фахівця з фінансів щодо сучасних підходів в управлінні бізнес-процесами. Вимоги сучасності, функціонування відкритої та цифрової економіки, всеохоплюючі процеси поширення технологій та ідей, створюють нові виклики для бізнесу щодо змін форм його ведення. Однією з таких форм є проектне управління, яке базується на системному підході до управління здебільшого обмеженими ресурсами та часом і спрямованого на забезпечення якості та ефективності реалізації бізнес-процесів.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління проектами в фінансовій сфері» є формування вмінь та навичок застосування студентами системних знань щодо управління проектами в сфері реалізації фінансової діяльності господарюючого суб'єкта в умовах обмеженості ресурсів на засадах планування, організації та контролю.

Завдання навчальної дисципліни «Управління проектами в фінансовій сфері» полягає у набутті практичних навичок організації, планування, контролю та регулювання процесів управління проектами в фінансовій сфері.

Об'єктом навчальної дисципліни є діяльність господарюючого суб'єкта у фінансовій сфері, що реалізується на засадах проектного управління.

Предметом даної навчальної дисципліни є сукупність методів, засобів та інструментів управління проектами в фінансовій сфері для забезпечення їх якості та ефективності.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Інвестування	Фінансовий менеджмент
Фінанси підприємств	Управління вартістю підприємства
Оцінка вартості бізнесу	Фінансова стратегія
Фінансовий ринок	Дипломне проектування

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання	досягати цілей управління проектами в фінансовій сфері шляхом керування обсягом робіт, ресурсами, часом, якістю, ризиками та змінами на засадах застосування інформаційних технологій;
	застосувати системний підхід та методи управління проектами в фінансовій сфері;
	використовувати прикладні інформаційні системи, як засоби підтримки менеджменту проектів у фінансовій сфері;
Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування	оптимізувати процес планування, регулювання та контролювання проектом на засадах використання інформаційних систем;
	ефективно оцінювати джерела фінансування проектів, проектні витрати, вартість проектів та ризики з використанням інструментів ефективного управління;

Компетентності	Результати навчання
Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування	динамічно реагувати на зміни в управлінні проєктами в умовах прояву ризикових явищ.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління проєктами в фінансовій сфері

Тема 1. Теоретичні засади управління проєктами в фінансовій сфері

Мета, завдання, предмет та об'єкт дисципліни. Основні риси, ознаки, властивості проєктів. Класифікація проєктів та їх характеристика. Функції та процеси проєктного менеджменту. Фази життєвого циклу проєкту. Учасники проєкту, чинники, які визначають їх склад.

Тема 2. Система організації управління проєктами в фінансовій сфері. Інформаційні системи управління проєктами у фінансовій сфері

Організація системи управління. Проєктування організаційної структури управління проєктами в фінансовій сфері. Управління проєктами з використанням зовнішньої та внутрішньої організаційної структури проєкту. Структура та зміст проєктного завдання, учасники його виконання.

Управління календарним планом проєкту. Фінансове планування (бюджетування) проєкту.

Інформаційні системи управління проєктами у фінансовій сфері. Система автоматизації управління проєктами Microsoft Project.

Змістовий модуль 2. Реалізація проєктної діяльності в фінансовій сфері

Тема 3. Оцінювання ефективності управління проєктами та джерел їх фінансування

Характеристика джерел фінансування проєкту. Формування структури джерел фінансування проєктної діяльності. Обґрунтування методів фінансування проєкту в фінансовій сфері. Методичний інструментарій оцінювання та аналізу показників виконання проєкту. Критерії оцінювання ефективності управління проєктами. Якісний та кількісний підходи до оцінювання ефективності управління проєктами в фінансовій сфері.

Тема 4. Управління вартістю проєктів у фінансовій сфері

Основні принципи управління вартістю проєкту. Оцінка вартості проєкту. Проєктний бюджет. Оптимізація джерел фінансування проєкту.

Система контролю дотримання параметрів проєкту. Інструментарій контролю проєктів. Методи контролю вартості проєкту. Контроль виконання календарних планів та бюджетів проєкту.

Тема 5. Управління ризиками проєктів у фінансовій сфері.

Сутність та види проєктних ризиків у фінансовій сфері. Причини виникнення та наслідки проєктних ризиків у фінансовій сфері. Фактори, що визначають рівень ризикованості проєкту. Якісний та кількісний аналіз ризиків проєктів. Методи управління щодо мінімізації ризиків реалізації проєктів у фінансовій сфері.

Методи навчання та викладання

Методи навчання, спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: проблемні лекції, дискусії, бесіди, презентації, ілюстрації, метод проєктів, моделювання професійних ситуацій, робота в малих групах, мозкові штурми, різнотипні індивідуальні та групові проєкти, тренінги, індивідуальна дослідницька робота.

Формами поточного оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є опитування; доповіді, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; колоквиуми; контрольні роботи; аналітичні звіти, тестовий контроль; лабораторний контроль; проблемні ситуації; розрахункові роботи; інші види індивідуальних та групових завдань.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних і лабораторних занять та виконання індивідуальних завдань здійснюється шляхом накопичення рейтингових балів таким чином:

робота на лекції – максимально 4 бали;

активна участь у виконанні практичних і лабораторних завдань – 8 балів;

захист звітів з виконання лабораторних робіт – 20 балів;

виконання поточних контрольних робіт – 10 балів;

виконання самостійних (індивідуальних) завдань – 10 балів;

колоквиум – 8 балів.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 4 практичні ситуацій (одне стереотипне, два діагностичних та одне евристичне завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «Управління проєктами в фінансовій сфері»**

Критерії оцінки стереотипного завдання 1

Бал	Критерії оцінювання
1-2	Студент навів простіші початкові формули без будь-яких пояснень, почав розрахунки за наведеними формулами, у розрахунках є математичні помилки, отримана відповідь невірна, відсутні висновки
3-5	Студент неповністю розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів окремі економічні формули з частковими поясненнями; виконав вірно окремі крокові дії з числами; надав не повну відповідь з частковими висновками
6-7	Студент розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів усі формули з повним поясненням; виконав всі необхідні крокові дії з частковим поясненням розв'язання завдання, частково обґрунтував отримані результати, надав неповні економічні висновки.
8	Завдання вирішено правильно у повному обсязі. Студент розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів всі необхідні формули з достатнім поясненням, описав порядок розв'язання завдання; за отриманими результатами надав повні економічно обґрунтовані висновки.

Критерії оцінки діагностичного завдання 2 та 3

Бал	Критерії оцінювання
1-2	Студент навів формули без пояснень, виконав розв'язання без алгоритму, без пояснень, з помилками у розрахунках.
3-4	Студент неповністю розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів окремі економічні формули з частковими поясненнями; виконав вірно окремі крокові дії з числами; надав не повну відповідь з частковими висновками
5-6	Студент розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів усі формули з повним поясненням; виконав всі необхідні крокові дії з частковим поясненням розв'язання завдання; частково обґрунтовує отримані результати, надає неповні економічні висновки.
7-8	Завдання вирішено правильно у повному обсязі. Студент розв'язав завдання за вірним (типовим або за самостійно визначеним та обґрунтованим) алгоритмом, навів всі необхідні формули з достатнім поясненням, описав порядок розв'язання завдання; за отриманими результатами надав повні економічно обґрунтовані висновки, але в них містяться помилки щодо логіки взаємозв'язку між фінансовими явищами та процесами.
9-10	Завдання методично вирішено правильно у повному обсязі. Студент розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів всі необхідні формули з достатнім поясненням, описав порядок розв'язання завдання; за отриманими результатами надав повні економічно обґрунтовані висновки.

Критерії оцінки евристичного завдання 4

Бал	Критерії оцінювання
1-3	Студент навів формули без пояснень, виконав розв'язання без алгоритму, з помилками у розрахунках.
4-5	Студент неповністю розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів окремі економічні формули з частковими поясненнями; виконав вірно окремі крокові дії з числами; надав не повну відповідь з частковими висновками
6-8	Студент розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів усі формули з повним поясненням; виконав всі необхідні крокові дії з частковим поясненням розв'язання завдання; частково обґрунтовує отримані результати, надає неповні економічні висновки

9-10	Завдання методично вирішено правильно у повному обсязі. Студент розв'язав завдання за вірним алгоритмом, навів всі необхідні формули з достатнім поясненням, описав порядок розв'язання завдання; за отриманими результатами надав економічно обгрунтовані висновки, але в них містяться помилки щодо логіки взаємозв'язку між фінансовими явищами та процесами
11-12	Студент виконав завдання правильно у повному обсязі за правильним алгоритмом. При розв'язанні завдання студент виявив варіативність мислення і раціональність у виборі способу розв'язання; навів повне пояснення формул, має місце економічне обгрунтування отриманих результатів, зроблені повні висновки з наданням необхідних рекомендацій. При виконанні завдання студент застосовує системні міждисциплінарні знання з фінансів. При відповіді дотримано логіку, структуру та стиль викладання матеріалу.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімум можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімум можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС»

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мах бал
Тема 1	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	<i>Лекція.</i> Теоретичні засади управління проектами в фінансовій сфері	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	<i>Практичне заняття за темою:</i> Проектування продукту в фінансовій сфері на засадах системного підходу	Активна участь у практичних заняттях	0,5

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1	Лабораторне заняття	<i>Лабораторна робота №1.</i> Використання CASE-засобів для функціонального моделювання процесів управління проектами в фінансовій сфері	Формування звіту роботи	1
			Захист звіту з лабораторної роботи	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	-	-
Ініціація проекту, розробка ідеї та плану її реалізації. Підготовка звіту з лабораторної роботи		-	-	
Тема 2	Аудиторна робота			
	Лекція	<i>Лекція.</i> Система організації управління проектами в фінансовій сфері. Інформаційні системи управління проектами у фінансовій сфері	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	<i>Практичне заняття за темою:</i> Фінансове планування та розробка календарного графіку проекту	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			Поточна контрольна робота	5
	Лабораторне заняття	<i>Лабораторна робота №2.</i> Управління проектами в фінансовій сфері засобами Microsoft Project	Формування звіту роботи	1
			Захист звіту з лабораторної роботи	5
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	-	-	
	Розробка та управління календарним планом проекту	-	-	
Тема 3	Аудиторна робота			
	Лекція	<i>Проблемна лекція.</i> Оцінювання ефективності управління проектами та джерел їх фінансування	Робота на лекції	1
	Практичне заняття	<i>Практичне заняття за темою:</i> Фінансове планування та оцінка ефективності управління проектами в фінансовій сфері	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
Лабораторне заняття	<i>Лабораторна робота №3.</i> Бюджетування та визначення вартості проектів у фінансовій сфері засобами Microsoft Project	Формування звіту роботи	1	
		Захист звіту з лабораторної роботи	5	

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 3	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	-	-
		Підготовка домашнього завдання за темою «Розробка календаря проєкту в фінансовій сфері»	Перевірка домашнього завдання	5
Тема 4	Аудиторна робота			
	Лекція	<i>Лекція.</i> Управління вартістю проєктів у фінансовій сфері	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	<i>Практичне заняття за темою:</i> Оцінка ефективності управління вартістю проєктів в фінансовій сфері та джерел їх фінансування	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Поточна контрольна робота	5
	Лабораторне заняття	<i>Лабораторна робота № 4.</i> Планування та виконання робіт за проєктами в фінансовій сфері засобами Microsoft Excel	Формування звіту роботи	0,5
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	-	-	
	Розрахунок вартості і формування бюджету проєкту в фінансовій сфері	-	-	
Тема 5	Аудиторна робота			
	Лекція	<i>Лекція.</i> Управління ризиками проєктів у фінансовій сфері	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	<i>Практичне заняття за темою:</i> Кількісна оцінка ризиків управління проєктами в фінансовій сфері	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			Колоквіум	8
	Лабораторне заняття	<i>Лабораторна робота № 5.</i> Планування та виконання робіт за проєктами в фінансовій сфері засобами Microsoft Excel	Формування звіту роботи	0,5
			Захист звіту з лабораторної роботи	5
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, добір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	-	-	
	Підготовка домашнього завдання за темою «Оцінка ефективності управління проєктом у фінансовій сфері»	Перевірка домашнього завдання	5	
ІСПИТ			40	

Рекомендована література

Основна:

1. Батенко Л. П. Управління проектами : навч. посіб. / Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська. – К.: КНЕУ, 2003. – 231 с.
2. Мартин П. Управление проектами : пер. с англ. [Електронний ресурс] / П. Мартин, К. Тейт. – С-Пб.: Питер, 2006. – 224 с. – Режим доступу: http://www.e-reading.club/djvureader.php/114489/11/Martin_-_Upravlenie_proektami.html
3. Морозов В. В. Інформаційні системи і технології в управлінні проектами . Планування проектів у MS Project: навчальний посібник / В. В. Морозов, О. Б. Данченко, О. І. Шаров. – К. : Університет економіки та права "КРОК", 2011. – 167 с.
4. Ноздріна Л. В. Управління проектами : Підручник / Л. В. Ноздріна, В. І. Ящук, О. І. Полотай; за заг. ред. Л. В. Ноздріної. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 432 с.
5. Управління проектами в фінансовій сфері: конспект лекцій [Електронний ресурс] / І. І. Алексєєнко. – Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12fbpopm.pdf>
6. Project Management Institute. A guide to the project management body of knowledge (PMBOK guide). – 2000 Edirion. – Newtown Square, PA.

Додаткова:

7. Андрєєва Т. Є. Проектний менеджмент як засіб досягнення мети підприємства / Т. Є. Андрєєва, Т. Е. Петровська, Т. С. Титар // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 34. – С. 364-370.
8. Бродська А. О. Використання інформаційних технологій в управлінні проектами підприємств [Електронний ресурс] / А. О. Бродська // Управління розвитком складних систем. – 2013. – Вип. 13. – С. 8-11. – Режим доступу: <http://urss.knuba.edu.ua/files/zbirnyk-13/8-11.pdf>
9. ДеМарко Т. Deadline. Роман об управленні проектами [Текст] / Том ДеМарко. – М. : Вершина, 2006. – 288 с.
10. Креативные технологии управления проектами и программами: Монография / С. Д. Бушуев, Н.С. Бушуева, И.А. Бабаева [и др.]. – К.: СаммитКнига, 2010. – 768 с.
11. От налаженной коммуникации зависит 90% успеха [Електронний ресурс] // Advanta-group. – 12.10.16. – Режим доступу: <http://www.advantagroup.ru/o-nas/stati/ot-nalazhennoi-kommunikacii-zavisit-90-uspekha/>
12. Феदिшин Б. Развитие предприятий на основе проектного менеджменту [Електронний ресурс] / Б. Федишин, П. Євтух // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2012. – Вип. 2 (7). – С. 272-276. – Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12fbpopm.pdf>

Інформаційні ресурси:

13. Адванта – онлайн система управління проектами [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.advanta-group.ru/>
14. Casual: Visual and Simple Online Project Management Tool [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://casual.pm/>
15. Microsoft Office Project Portfolio Server [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://products.office.com/ukua/project/project-and-portfolio-management-software>
16. Сайт персональних навчальних система Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5468>